

Houd afstand tot de berenklaauw

Elk jaar zie ik ze in steeds grotere aantallen langs de paden, zoals langs de Nauernasche Vaartdijk of langs het begin van het Riettoppad. Op het moment van schrijven, eind juli, zie ik ze vooral in het verruigde riet. Prachtig, wat hebben ze mooie hoge schermachtige bloemen. Zij staan in vol ornaat te gloren: de reuzenberenklaauw.

Er zijn meerdere soorten berenklaauwen. De 'gewone' wordt hooguit 1,5 meter hoog, maar de reuzenberenklaauw kan wel 3 tot 5 meter hoog worden!. Met een beetje fantasie lijken de bladen op grote klauwen van een grijpgrage beer. Oorspronkelijk komt de reuzenberenklaauw uit Azië, maar is in de 19e eeuw naar Europa gebracht en voelt zich nu ook in ons land volledig thuis. Beide zijn meerjarige planten met een stevige penwortel. Het opmerkelijkste verschil is wel het blad, dat is bij de reuzenberenklaauw veel meer gespleten en groter. Het zijn winterstanders, dit zijn planten die lang de dode bloemschermen met zaad laten staan tot ver in de winter. Het zaad blijft aan deze verwelkte schermen zitten voor het volgend seizoen.

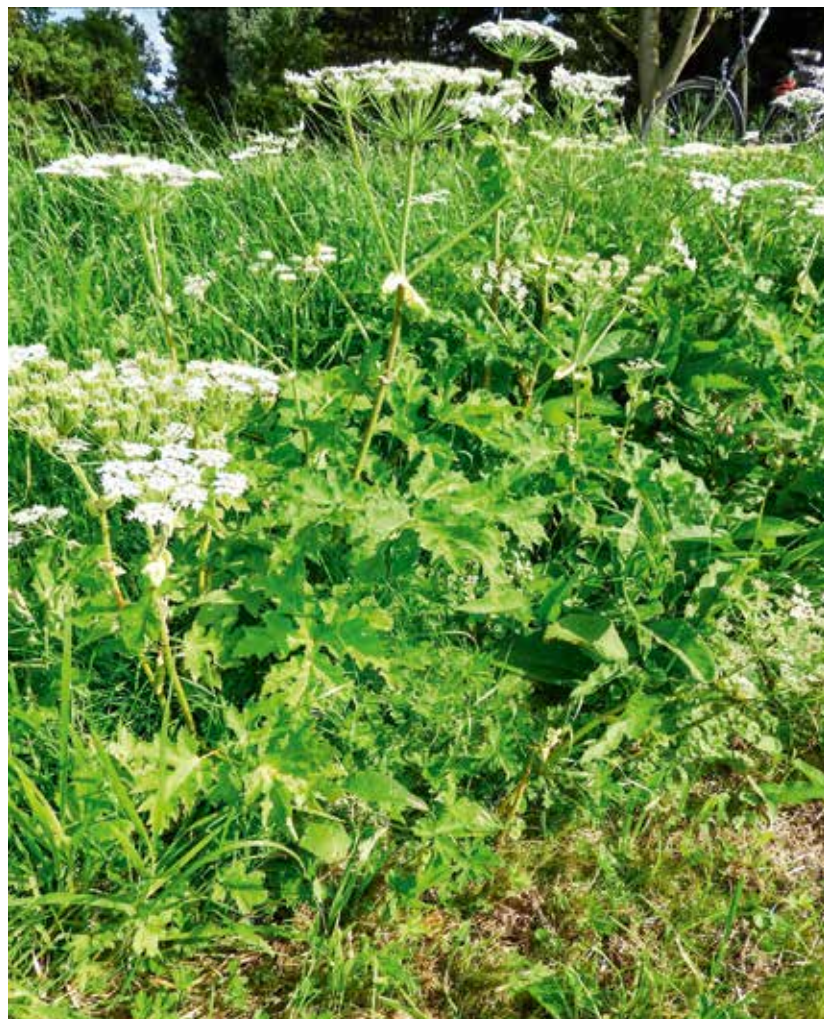
Kiemkrachtig

Omdat de reuzenberenklaauw (*Hercleum mantegazzianum*) zo kiemkrachtig is en met zijn bladeren al het licht voor andere planten wegkaapt, wordt de soort beschouwd als een 'onkruid'. In gebieden die niet begraasd worden drukt de invasieve soort alle andere planten weg. We weten dat aanraking van de huid of de ogen met het sap van de reuzenberenklaauw vooral bij scherp zonlicht vervelende lichamelijke

reacties kan veroorzaken. Jeuk en blaren die eruit kunnen zien als akelige brandwonden. Kijken mag, bewonderen des te meer, maar kom nooit aan de berenklaauw, dan komt ie ook niet aan jou! Dus kijken, goed afstand houden. In coronatijd zijn wij hier inmiddels wel bekend mee.

De Sosnowsky's berenklaauw is een variant uit het voormalige Oostblok en heeft daar de lugubere bijnaam Stalin's Wraak gekregen. Tot enkele jaren geleden kwam deze soort überhaupt niet voor in ons land, maar tegenwoordig wordt deze variant steeds meer gezien. Sosnowsky's berenklaauw kan tussen de drie en vijf meter hoog worden. De steel kan een omtrek van wel 12 centimeter bereiken. Behalve door het nog grotere formaat verschilt Sosnowsky's berenklaauw nauwelijks van de ons bekende reuzenberenklaauw.

Ondanks zijn jammerlijke nadelen vervult de plant een waardevolle functie in ons ecosysteem. Hij houdt de biodiversiteit, tezamen met dieren en andere planten, in onze natuur in balans. Ik weet dat vroeger, niet eens zo lang geleden, de berenklaauw bestreden werd zodra hij ergens de kop op stak. Hij werd als een gevaarlijk monster beschouwd. Nu gebeurt

De reuzenberenklaauw staat op de lijst van invasieve soorten.

dat gelukkig niet zo vaak meer en wordt deze geweldige oerplant met rust gelaten, mits hij niet te veel woekert. Ik zie in de nabije omgeving dat deze geweldenaar zich her en der wel erg stevig verspreid heeft. In ons cultuurlandschap is beheer wel nodig.

Tot slot

Zoals gezegd hebben de grote als de kleinere berenklaauw plantensap (furocoumarine) waar mensen en dieren ernstige brandblaren van kunnen krijgen, vooral bij zonnig weer. Honden kunnen ontstekingen aan de huid of neus oplopen. Grote beren-

klauwen zijn met hun ruwe, stekelige vorm berucht. Ze bloeien vanaf de zomer tot in de herfst, afhankelijk van de standplaats. Ze hebben een groot herstellend vermogen, na een maaibeurt lopen ze zo weer uit en komen hetzelfde jaar nog in bloei. De plant blijft dan wel wat kleiner. Om ze weg te krijgen, moet je ze met wortel en tak grondig verwijderen. Schapen, geiten en varkens zijn dol op berenklaauwen, ze worden met sap en al tot het laatste blaadje verorberd. Gelukkig maar.